

Václav Augustin

V zajetí lovecké vášně

... Je středa, dvacátého září, L. P. 2017. Sedím s loveckým hostem asi čtvrt hodiny na vysokém posedu v Borovinách. Máme z něho opravdu jedinečný výhled. Po chvíli se opět podívám vlevo, a strnu. Je sice tak sto dvacet metrů daleko, ale okamžitě vidím, že je to obr. Zdvihám pomalu dalekohled a zároveň dávám hostu pokyn, ať zapne videokameru, se kterou přijel, a natáčí. Když ho spatřím přes skla dalekohledu, je mi okamžitě jasné, že mám před sebou krále lesa naší lesní správy Ransko i dalekého okolí. Je to opravdu mohutný jelen, jehož váha jistě dosahuje dvě stě dvaceti kilo, a který na hlavě nese královskou korunu dvanáctíráka v hodnotě zlata. Po třiceti šesti letech lesnické, myslivecké a sokolnické činnosti v této nádherné oblasti Českomoravské vrchoviny je mi okamžitě jasné, že mám před sebou nejstaršího jelena, jakého jsem zde kdy spatřil. Je to zralý, minimálně třináctiletý mohutný rek, který zde opět zanechá důležitou genetickou stopu pro další populaci vysoké zvěře a pro potěchu oka i pro vášeň z lovu, další generaci lesníků a myslivců...

... Najednou se obracím a běžím zpět, protože jsem v tu chvíli přesvědčen, že útok byl úspěšný, a Bára je někde zraněná, nebo má někde uloveného zajíce. Běžím zpět k potočku, seskakuji do prohlubně, a co nejrychleji se brodím vodou. Nesahá mi nad holínky, ale jak utíkám, mám je plné, což v tu chvíli nevnímám. Asi po sto metrech od místa, kde se mi ztratila na břehu stopní dráha zajíce a kde ve vzdálenosti asi čtyř metrů byl otisk jestřábiho křídla a vlna ze zajíce, vidím horní půlku těla Bary. Jinak je celá ve vodě. Chvátám k ní, zvedám ji z vody, a teprve nyní se dovídám, že její zbraně jsou zatnuty v těle zajíce. Ten již pochopitelně nejeví známky života. Jen chvilinku si uvědomuji krásu okamžiku a těším se z úlovku, ale zároveň vidím reakci prochládlého jestřába, který byl ve vodě značnou dobu, a okamžitě začínám jednat. Bundu, kterou mám ve vteřině sundanou, pokládám na zem, balím do ní zajíce i s jestřábem, který se ničemu nebrání, a uháním, seč mi to má kondice a věk dovolují, k autu...

© Václav Augustin 2018

Všechna práva vyhrazena, žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována, kopírována, přejímána do jiných děl a hromadně šířena bez výslovného souhlasu autora.

ISBN 978-80-7568-099-0

Předmluva	8
Věnování	9
Úvod	10
Můj první jelen, dvanáctěrák z Podstráně	11
Můj druhý, nejvíce červený	23
Jelen ulovený v roce 1948	27
Vzpomínka na „krále Vysočiny“ – napsal pan Karel Němec	31
Můj třetí, špičák z pod Mülfaitky	40
Sokolnický příběh o důležitosti vážení	44
Ještě jeden příběh o sokolnictví	46
A jak tyto dva příběhy popsal kolega, pan Kulhánek Vladimír	48
Jelen pana Josefa Klimeše ulovený v roce 1992	54
Dobrý a štedrý rok 1992	57
Nerovný dvanáctěrák z Macháčkového průseku, můj čtvrtý	60
Ulovený – neulovený, zlatý jelen z Lesní správy Ransko, rok 1993	66
A hunted – not hunted golden stag from Forest Service Ransko, 1993	74
Šesterák z Mülfaitky, můj pátý	79
Osmerák opět z Mülfaitky, můj šestý jelen	83
Narozeninový osmerák z Pod Mülfaitky	87
Nelíbivý, olámaný desaterák od Skladiště	91
Líbivý malý nerovný desaterák od školky	97
Jelen ke čtyřicetinám	103
A Stag to my 40 th birthday	113
Můj druhý a třetí ulovený – neulovený životní, skoro zlatý, jelen skoro v témže roce	117
Osmý říjen 2002 a můj zmýlený jelen z jasaniny	122
Jelen k padesátinám lesního Radka, spolu s jelenem ke třicátinám lesního Vlasty v roce 2003	128
Nevydařené – vydařené setkání v Medlešicích, září 2006	134
Můj lov z auta	136
Jelen kamaráda Vladimíra k jeho pětapadesátinám a jelen kamaráda Slávka	138
Třetí jelen lesního Vlasty Legáta rok 2009	147
Neskutečný zážitek, 28. září 2009 na Mülfaitce, životní hodně zlatý, ulovený – neulovený, obrovský jelen	148

An unreal experience on 28th September 2009 at „Muhlfeitka“. Life and much golden hunted and not hunted, giant stag	156
Mé první létání s vysílačkou	159
Má lovecká sezóna v roce 2010	162
My hunting season 2010	167
Kamenné mosty a první jelen kamaráda Luboše	169
Svatohubertské slavnosti v Chotěboři	180
Můj „největší úlovek s jestřábem lesním“	181
My biggest catch with a forest hawk	183
Jelen k padesátinám	184
A stag to my 50 th birthday	192
Muflon, dar k padesátinám	195
Jeleni lesního Petra: špičák a jeho jelen k 40. narozeninám, rok 2011	202
Jelen Dybowského 13. 11. 2012	204
Můj lov ze sledovačky	207
My hunt from „following“	211
Můj lov s jestřábem z pěsti	213
Výcvik dravců vysokého letu, Ing. Jaroslav Bárta	216
Tragédie na jestřábím hnízdě	226
Tragedy in the hawk´s nest	235
Opět u jestřábů na hnízdě, rok 2012	238
Z vlastní tvorby a života: Báseň – Krutá milenka, – pro zasmání, to podruhé mně o život v životě jde	243
From my own work and life . The poem „A cruel lover“ – for fun, that´s what life is about, for the second time	245
Radka jelen k šedesátinám	246
Tři jeleni 19. 9. 2014	253
Raritní daněk od kmotra	262
Ještě jeden o odchovech a sokolnicích	266
Lov srnců	270
U Studní 15. 7. 2015 v 19.40 hodin	273
Můj druhý muflon	277
Třináctého, třináctý „Petrův jelen“	282
Sokolnictví a mé létání s orlem	293

Vznik nového sokolnického Střediska Jihlava, 23. 4. 2016	305
Opočno 2016	310
Reportáž zcela realistická, (Ve stopách času)	319
28. 11. 2016 oko – nemocnice. Borelióza, potřetí je ohroženo mé plnohodnotné bytí a žití?	326
Opočno 2017	332
Setkání Heřmanov 27. – 28. 10. 2017	340
Meeting in Heřmanov, 27th – 28th October 2017	347
Sokolářské proměny	349
Zprávy: Vědci varují lidstvo před záhubou	353
Co bychom měli znát	353
Doby lovu zvěře	353
K výkonu práva myslivosti i sokolnictví potřebujeme dobré nože a zavazáky	355
Co nás ohrozilo v roce 2017	359
Rovněž se nás dotkla a naší mysl, bezpečnost a budoucnost vážně ohrozila, začínající masivní migrace lidí – jiné kultury, náboženství – jiného světa	363
Obeznaný srnec pro Marii a jeho lov v roce 2017	364
Výlet za všechny prachy	366
Fotogalerie z úspěšných lovů kolegů, zelených kamarádů a našich loveckých hostů	372
Čtyři jeleni našeho ředitele Ing. Jiřího Svobody	381
Dámy české myslivosti na naší Lesní správě Ransko, sobota 12. 8. 2017	384
Co obnáší odchovy dravců	390
Vznik názvu naší obce	397
Rok 2017, rok králů lesa	401
Jsme opravdu tak bezmocní, tupí či hloupi?	418
Naháňky a večerní čekané na černou a škodnou	428
Etika sokolnictví a zacházení s úlovkem	436
Ethics of falconry and treating with a catch	438
Závěr: – Zazvonil zvonec	439
– V tom již nebývám	441
– Až půjdu	441

Předmluva

Roky plynou jako voda v ranských potůčcích a potocích. Ještě rychleji ubíhá život člověka, obzvláště, žije-li trochu aktivně a má spoustu zálib. Myslivost a sokolnictví jsou opravdu koníčky hodně náročné na čas a den v jejich objetí či zjetí uteče, než stačíš mrknout. Jak stárnu, zjišťuji, jak hodně věcí, které člověk v životě dělá a má dojem, že musí dělat, je nicotných, pomíjivých a zbytečných.

Navzdory tomu všemu je život hrozně krásný, jedinečný, a když máš koníčka, který tě uspokojuje a naplňuje, a máš pro koho a co žít, tak i úžasný. Proto jsem šťastný, že žiji a že jsem mohl napsat tuto další knihu o svých zálibách, které mě uspokojují a naplňují. V jejich objetí tak alespoň na čas relaxuji, žiji a spadne všechno, co bolí v těle i na duši.

Věnování

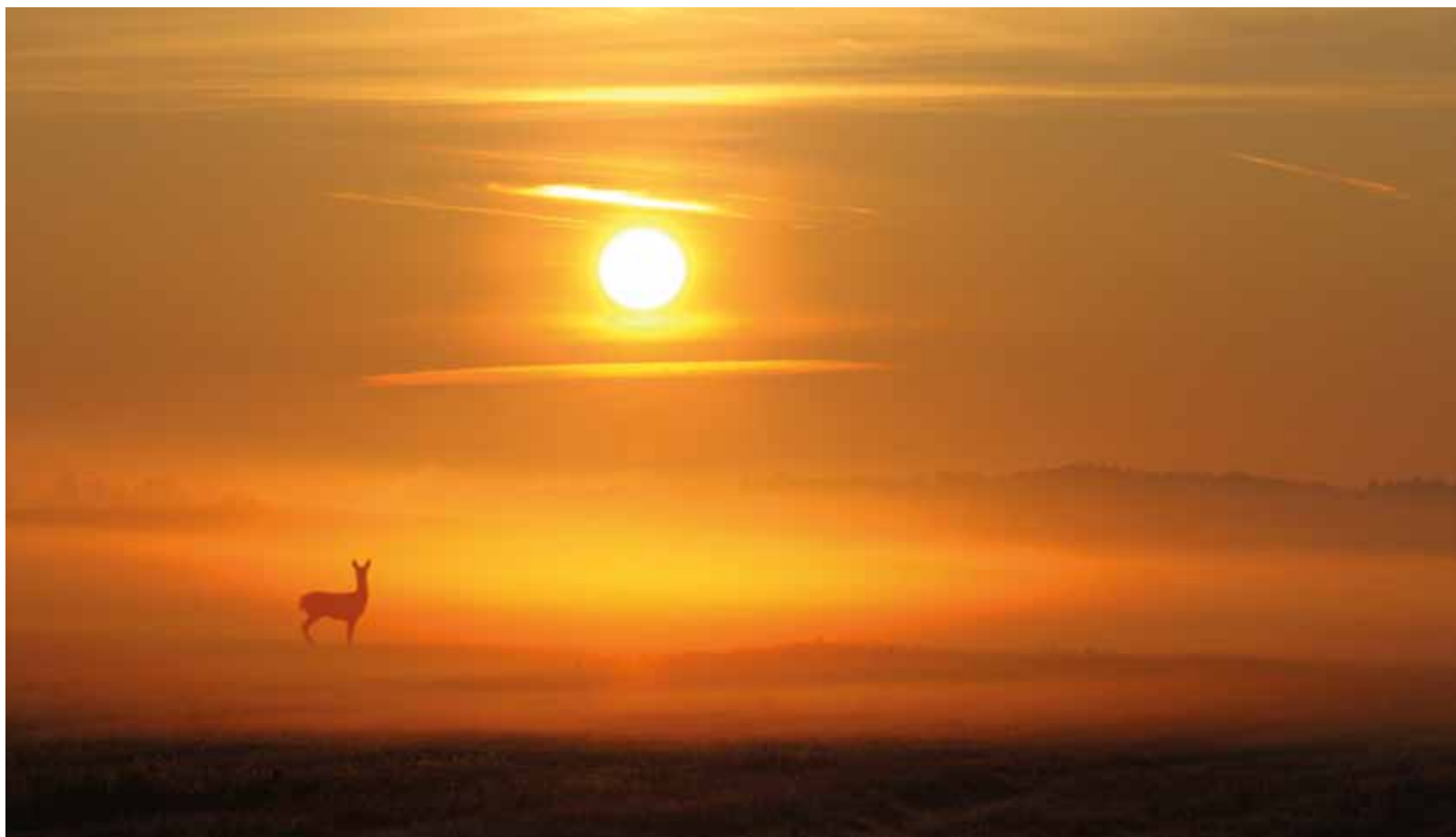
Je dost lidí a lidiček, bez kterých si svůj obyčejný život nedovedu vůbec představit, a které mám moc rád, i když jim to třeba nedokážu, ve shonu a úprku života této podivné doby, dát najevo. Všem mým vnoučatům, Matyášovi, Nelince, Anetce, Emičce, Dominikovi a dalším, která se teprve narodí, svým dce-

rám a jejich rodinám, celé naší rodině a spoustě dalším blízkým známým a dobrým lidem, těm všem a snad i pár kamarádům, kteří mi zůstali nebo se již toulají po věčných loveckých stezkách, všem těm bych chtěl tuto svou knihu a krásnou vzpomínku věnovat.

Je tolik krásy v přírodě naší malebné a zároveň drsné Vysočiny, a myslivost provozovaná s láskou, úctou, citem a ušlechtilou vášní naplňuje a uspokojuje mé touhy, protože jsem si ji zamiloval. Jsem člověk, který propadl kouzlu živé přírody, kterého uhranul les a dění v něm a jeho obyvatelé. Myslivec, lesák, sokolník a pocho-pitelně lovec, kterému učaroval majestát královské zvěře vysoké, živelnost černých rytířů, skromná pýcha a marnivost zvěře srnčí, rychlost a dravost šelem a dravců v letu i při lovu, i zvěř drobná, dnes už vzácná srstnatá i pernatá, a vše ostatní, co oživuje naši úžasnou a krásnou přírodu.

Až já, až my, kteří dnes procházíme kouty naší Vysočiny a Ra-neckými lesy, nebudeme, ale přijdou naše děti a jejich děti a dal-ší... Nechtě jim tyto řádky připomenou nás, ale hlavně to, že pro-středí, v němž žijeme, má své zákony, své odvěké vztahy a vazby, a jelikož a jistě tyto zákony člověk mění, nesmí tak činit násilím a nerozumně. I člověk, byť stojí na vrcholu, je jen článkem vesmír-ného dění, v němž má vše své přesné místo. Lidská společnost, stejně jako zvířecí svět, říše rostlinná a nerostná. Chce-li člověk žít a přežít, musí žít příroda i les. Je naší osobní i svatou povinností toto zachovat, jako nejcennější kulturní památku a nezbytný sta-tek, generacím budoucím.

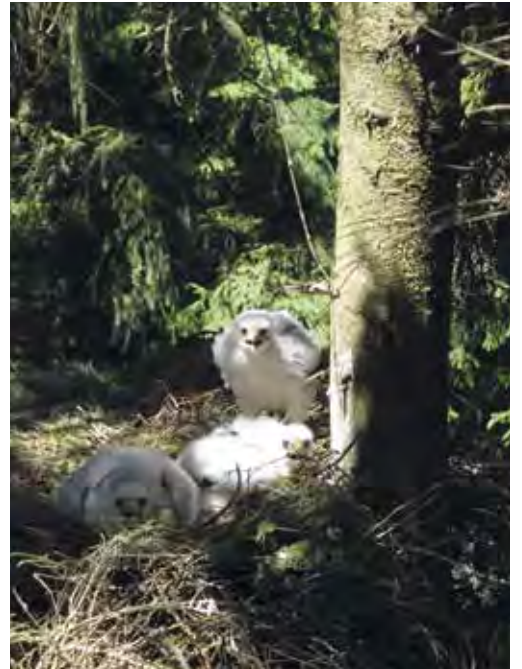
Můj první jelen, dvanáctérák z Podstráně

Psal se rok 1989 a já byl v té době členem mysliveckého sdružení Doubravka. Od mého přijetí uplynulo již pět let. Toto myslivecké sdružení v centru Českomoravské vrchoviny provozovalo mysliveckou činnost na výměře 3000 ha a vzniklo v roce 1973. Myslivecky obhospodařovalo vesměs lesní honitbu. Luk a ostatních ploch bylo minimum. Tato výměra a její hranice se shodovaly s tehdejší hranicí polesí Ransko, kde jsem v té době vykonával či zastával funkci samostatného technika výroby. Byly zde dob-

ré podmínky pro chov a lov zvěře vysoké, srnčí i černé, která se zde vyskytovala ve velice dobrých, možná až značných stavech. Zvláště vysoké zde bylo opravdu hodně. Naše honitba navazovala na lokalitu Ždárské vrchy, kde jsou další souvislé lesní porosty o rozloze řádově desetitisíce hektarů. Kvalita vysoké zvěře a bodové hodnoty trofejí a shozů jelenů zde byly od nepaměti velice dobré. Potkávali jsme zde běžně jeleny medailových hodnot.

Polesí Ransko a Račín, kde se vysoká zvěř vyskytovala, stejně jako několik dalších lesních správ, patřilo historicky pod Lesní závod Příbryslav. Ten spadal pod Východočeské státní lesy. Naše lesní správa byla a dodnes je, co se druhové skladby dřevin týká, velice pestrá. Nachází se v nadmořské výšce okolo 600 metrů nad mořem. Hlavní dřevinou je smrk, ale máme zde značné zastoupení borovice, buku, jasanu, olše, javoru a dalších jehličnatých i listnatých dřevin. Byly a i dodnes zde jsou porosty starší sto padesáti let. Nacházely se zde na mnoha místech lokality značně podmáčené, což svědčilo v letních měsících zvěři, která zde nacházela chladivá kalíšťe a osvěžující lázně. Ty byly, jsou a budou pro zvěř vždy velice důležité. Terén je zde značně členitý. Mírně kopcovitý, místy vybíhá až do menších skalnatých výběžků, a ty jsou od nepaměti podle toho také pojmenovány. Třeba Babylon, Výří skála, Duňák, Židovský hřbitov a podobně. Prostě je to lokalita, která splňuje veškerá kritéria pro zvěř i pro obdivovatele a milovníka přírody. Je zde široké spektrum druhové skladby jak ve světě zvířat, tak i v říši rostlinné i nerostné. Pro oči lesáka, myslivce, sokolníka, lovce i obyčejného člověka prostě jedna veliká nádhera.

Ten rok, rok 1989, byl pro mě po myslivecké stránce velice zajímavý. Jevil se zajímavý a hodně nadějný i politicky, ale...? Byl pátek jedenadvacátého března, první jarní den. Bylo poměrně teplo, jaro se začínalo i u nás opravdu probouzet, a nejvíce tomu nasvědčoval zpěv ptactva v ranních hodinách a již rozkvetlé, rozsáhlé

porosty bledule jarní. Každý pracovní den ráno jsem okolo sedmé rozvážel pěstební dělníky na pracoviště po lese, a odpoledne jsem je zase vozil domů. V té době to tak bylo ustanoveno, a tak to i fungovalo. Po všech stránkách to byly pro zaměstnance zlaté časy.

Okolo jedenácté hodiny začalo drobně, ale vytrvale pršet. Věděl jsem, že již nikdo nebude pracovat, že budou dělníci sedět v maringotkách a čekat, až pro ně přijedu. Je ke všemu ještě přece pátek. Ale měl jsem přísného vedoucího, který dělníkům dokázal máloco vytknout, ale na mě by si dovolil. Vyjel jsem po třinácté hodině z polesí, a zajel pod Malou louku, kde před čtrnácti dny našel pan Matějka, dobrý člen našeho mysliveckého sdružení Doubravka, jeden opravdu silný shoz z jelena. Jednalo se o koru-

nového dvanáctěráka, jistě v bodové hodnotě stříbra. Věděl jsem z doslechu, že si vzal několik dní dovolené, a že se s rodinou pokouší najít druhý do páru. Je to jeho první nalezený jelení shoz.

Děkujeme, že nenecháváte své psy volně pobíhat po honitbě, jde nám o život!

V případě setkání s divokým prasetem může jít v tomto období i o život Vašeho psa!

PRÁVĚ SE RODÍME a pro přežití nutně potřebujeme klid!

Již v březnu se v přírodě objevují první mláďata, která nutně potřebují klid. Stejně tak jejich rodiče, aby se o svá mláďata mohli postarat.

Nesbírejte nás, zabijete nás!

Mláďata v přírodě nejsou opuštěná, matka je poblíž.

Členové mysliveckého spolku

Zastavil jsem u dvou krmelců, kde byla návštěvnost vysoké zvěře hodně četná. Vystoupil jsem z auta, z dvanácttrojky, nasadil kšiltovku, vyhrnul límec u bundy a vyrazil směrem na Rudné doly, jen tak, kam mě nohy nesly. Prostě jsem měl hodinu čas. Rozdělil jsem zbývající dvě pracovní hodiny v myslí napůl, mezi dělníky a vedoucího polesí pana Semeráda. Jdu, o ničem nepřemýšlím, kochám se přicházejícím jarem, tu a tam se bořím v holinách do bláta v přilehlých houštinách, kterými se prodírám, a najednou zírám. Přede mnou je pouze kolečko mechu v houštině, tak dvacet let staré, a na něm leží paroh. Ale jaký. Je tak metr dlouhý a značně silný. Okamžitě je mi jasné, že mám druhý shoz z jelena, který hledá již čtrnáct dní Honza Matějka. Beru ho do ruky, ohmatávám ho, potěškám, je to pořádný kousek. Kochám se jím, pevně ho držím, druhý nehledám a vracím se k autu. Vše ve mně jásá a raduje se. Již několik jeleních shozů za tu dobu, co zde sloužím, mám, ale takhle silný žádný.

Uvědomuji si, že je to shoz ze silného jelena, kterého jsem minulý rok v pátek, zhruba v tuto dobu, pozoroval, jak mlátil parohy do stromu, a já si při pohledu na něj přál, aby je shodil, a on ne. Shodil je na hromadě, asi padesát metrů dál, o den později, v sobotu ráno. Já v tom mrazivém ránu venku garážované auto nena-startoval, a okolo osmé je hospodář pan Janáček na hromadě oba dva sebral. Nemyslel jsem a ani neřekl, že bych mu je nepřál, ale pech to pro mě byl, když jsem jen o dvacet čtyři hodin dřív toho jelena s jeho ozdobou na hlavě viděl. Když se shozem, který stále obdivuji a osahávám, dojdu zpět k autu, položím ho na zadní se-

dačku, která se zaplní, a ujíždím s ním zpět na polesí. V autě budu mít plno, překážel by tam.

Když vysednu a paroh v kanceláři na stůl položím, přiřítí se na motorce kolega Honza Kesner a zvěstuje mi, že jelení shoz osmeráka našel. A když vidí ten, co jsem našel já, tak z jelínka, dodává, a pod ten můj se vejde, když ho na stůl pokládá. Pak pro dělníky jedu, vesele je domů rozvezu a pěkný víkend jim přeju. Takovou z nálezu radost mám. Asi po týdnu kamaráda Honzu Matějku potkávám, svůj shoz k němu po domluvě vezu, jasně z jednoho jelena jsou a ani jeden z nás, vzhledem k jejich síle, se jich nezříkáme. Nakonec úmluvu děláme, jsme v té době mladí a máme za to, že i zdraví, že až jeden z nás opustí tento svět, tak ten z nás, kdo zůstane živ, si pro druhý přijde k němu hned. Zaplatpámbu je to již skoro třicet let, když tyto řádky píšu, a ani jeden z nás neměl důvod si pro ten druhý jít. Takže víc štěstí než rozumu jsme při té domluvě měli, a dnes už na ten druhý do páru ani nemyslíme a jeden druhému dlouhé žití v pohodě pochopitelně přeje-me. Ještě bych dodal, že z tohoto jelena pět shozů z celkových dvanácti najitých u nás ve sdružení mám, a že každý z nich by na zajímavý příběh vydal. Jinak na chovatelské přehlídce při bodování těchto dvou, pana Matějky a mého, 202,69 bodů CIC dostaly.

Díky odpracovaným hodinám a účasti na různých akcích v uplynulém roce jsem se také poprvé po pěti letech od vstupu do řad myslivců tohoto sdružení, dostal do pořadníku, na seznam mezi vyvolené. Mezi kolegy, kteří se mohli podílet a za odměnu se sna-

žit o ulovení jelena. V těchto letech, jen tak pro čtenářovu představu, se v naší honitbě plánovalo k odlovu každoročně sedm, ale také až devět jelenů všech tří věkových tříd. Mé odpracované hodiny a dosažené body za různé hodnocené aktivity a odlovy škodné představovaly tehdy úctyhodné číslo 290, a tím tedy povolenku na lov jelena ve druhé věkové třídě.

Za dobu mého dosavadního členství jsem měl uloveno jen několik málo kusů vysoké holé. Pracoval jsem na tomto polesí od roku 1981, zprvu coby dělník v těžební činnosti s jednomužnou motorovou pilou, poté lesní technik výroby a nyní, v roce 1989, jako samostatný technik výroby. Při plnění svých každodenních pracovních povinností a při četnosti zvěře jsem se s vysokou i během dne docela pravidelně potkával. V té době ještě nebyla žádná zvěř zvěří noční, jak to při obrovské až masivní návštěvnosti lesa pozorujeme nyní. Tehdy ještě nebyval problém potkávat vysokou během dne i v době mimo říjí. A v období jelení říje se zde pohybovalo a přecházelo o několik desítek jelenů různého stáří víc. No, a v období shazování paroží jsme nacházeli shozy zhruba ze stejného počtu přítomných jelenů, okolo třiceti. Zdaleka jsme nenacházeli shozy ze všech jelenů. To však jen pro dokreslení a představu stavů vysoké zvěře v těchto letech. Nutno však také podotknout, že škody, které vysoká způsobovala ohryzem a loupáním, byly rovněž značné. Jak jinak než v přímé úměře k početním stavům. V té době se však vzniklé škody řešily jinak, než je tomu dnes, a přestože jsme již tenkrát jako jedni z mála platili jako myslivecké sdružení poměrně vysoký pronájem honitby (za jeden hektar až 15 Kč, což bylo v té době neobvyklé, až nepředstavitelné), škody na porostech působené zvěří byly řešeny mírně, i když to byl vždy jistý problém. Tehdy byla jiná doba a nadšení myslivců a lesáků vůči vysoké, myslivosti a dění kolem lesa a přírody samotné tomu také odpovídalo, bylo veliké. Také dodávané poškozené dříví od vysoké zvěře jen tak dvěma až třem odběratelům, nebylo nijak reklamované.

Na začátku srpna tohoto úžasného roku 1989 jsem na členské schůzi Mysliveckého sdružení Doubravka obdržel tolik vysněnou povolenku k odlovu jelena. Jelena, jak už jsem uvedl, druhé věkové třídy. Hned poté jsem se začal trochu věnovat samotnému lovu. Jen trochu proto, že jsme v témže roce prováděli s manželkou a blízkými dokončovací práce na stavbě našeho rodinného domu. Času na lov vysněného jelena tedy zrovna moc nezbývalo a mými dopravními prostředky dopomáhajícími mi k výkonu práva myslivosti byly šlapací kolo Favorit a motocykl Jawa 350. Tedy nic do nepohody při horším počasí. Ráno se musel člověk na plánovanou

čekanou pořádně obléct, dojet poblíž posedu, tam sedět jen dle časových možností, a pak pádit honem do práce. Měl jsem tehdy, jak už jsem se zmínil, přísného vedoucího, a tím pádem i pevnou pracovní dobu a tvrdou pracovní morálku. I menší zdržení týkající se jakéhokoli lovu, bych musel nadělavat po odpoledních. Sám vedoucí byl rovněž členem stejného sdružení jako já, ale právo myslivosti vykonával pouze sporadicky, nebo spíš vůbec. Pro naše lovecké nadšení a aktivity neměl zrovna velké pochopení. Lov jelena i přes popisované vysoké stavy, tedy z mého tehdejšího pohledu, a kvůli vedoucímu, nebylo nic snadného. Pro pana Semeráda nic tak důležitého. Nadšení, vůle a chuť podpořené mládím však dokáží i nemožné, a lov jelena pro mě byl, je a vždy bude přece jen něco výjimečného.

Byl jsem na čekané již asi po dvacáté, ale zákon schválnosti fungoval, a já mnoho jelenů nepotkával. Blížila se, či spíš dle všech projevů a příznaků začínala říje. Tehdy o poznání dříve, než je tomu dnes. Soudím, že to bylo přímou úměrou ke stavům a četnosti vysoké. Já se soustředil a navštěvoval nejvíce lokality zvané Podstráň a u Diany. Bylo to zákoutí rozsáhlých mladin, které střídaly vzrostlé mýtní porosty smrku, v blízkosti polí a luk, ve směru mezi obcemi Havlíčkova Borová a Vepřová, v rámci našich hranic honitby. Nebyla to nějak význačná lokalita ani letité území tradičních říjíšť, jako třeba Mühlfaitka, kam chodili starší, zasloužilejší a zkušenější myslivci. Ale právě díky loukám a polím, kde rostla jetelina, pěstovala se kukuřice a brambory, byla často vysokou zvěří tato místa navštěvována. Jeleni zde tudíž rovněž říjeli. Zároveň

jsem měl k této lokalitě i blízký, srdečný vztah, jelikož jsem zde několik měsíců vykonával funkci hajného, a tak jsem zdejší úsek a terén dobře znal.

Toho roku jsem zde prvně slyšel troubit jelena již šestého září. Dokonce se mi ho na chvíli v méně zarostlé části probírky podařilo zahlédnout v dalekohledu. Celkem dobře jsem v ten okamžik přečetl jeho pravou lodyhu. Nesl na ní paroží silného desateráka a byla zakončena výraznou vidlicí. Na druhé straně jsem se v tu chvíli domníval, že je menší trojitá koruna. Stáří jsem odhadoval na 8–9 let, délku paroží okolo devadesáti centimetrů, obvody silné a dle mého odhadu v bodové hodnotě bronzu. To byl můj tehdejší, ne moc profesionální, momentální odhad, který jsem v té rychlosti provedl. Ale než jsem dal od očí dalekohled a do ramene posadil kulovnici s hranatým puškohledem o výkonu 4 x 20, byl jelen v houštině. Tam poměrně silně troubil a odbíjel boční, slabší jeleny, z nichž jsem jednoho šesteráka také krátce zahlédl. Když celou událost s odstupem času přehodnocuji, říkám si jen, jaká to byla škoda, že jsem v té době neměl tolik potřebné jelenářské zkušenosti. Ale každý musí nějak začínat. Navíc já měl v rodině jen jediného myslivce, možného učitele, a tím byl můj strýc Karel. Ten měl však tři syny, a já se s ním na čekanou nikdy nedostal. Nakonec se myslivosti žádný z jeho synů nevěnoval a nevěnuje, ale tak to už někdy chodí.

Prodělal jsem si toho rána svůj první velký zážitek s vysokou trofejovou, a po krásné podívané jsem v tichu lesa nakopl, nebo možná tehdy roztlačil, svoji Jawu 350, a pádil na ní na polesí.

I tak jsem měl již zpoždění. Odpoledne jsem na stejném místě seděl opět, bez ohledu na povinnosti kolem rozestavěného domu. Když jsem zaslechl troubení prvního jelena, už tenkrát jsem tomu ryku podlehl, a tento stav mě drží dodnes. Lovce to táhne ven a doma nemá žádné stání. Ten jelen zde opět troubil a říjel. Bylo to ale až za tmy a tlupa táhla k loukám nedaleko od místa, kde jsem čekal já. Neviděl jsem však nic, žádný viditelný pohyb, zvěř jsem pouze slyšel. Následujícího dne jsem však do lesa nemohl. Ani ráno, ani večer. Moje manželka Jana jela s firmou, u které pracovala, do Českých Budějovic na výstavu Země živitelka. Tehdy se tak jezdívало, no a já musel hlídat naše tehdy ještě dvě dcery. Popravdě, byl to pro mě těžký den! Mé myšlenky a vidiny byly všude jinde, jen ne tam, kde jsem měl povinnosti. Ale i ty jsem nakonec zvládl a doufal, že toho „mého“ jelena ještě nikdo neuložil. Byl jsem však celý den jak na trní a těšil se zoufale na další ráno.

Jenže abych si to vše ještě trochu užil a vychutnal více napětí spojené s lovem, abych pocítil už tak napjaté nervy, tak jsem ráno kvůli nočnímu těšení se na lov a špatnému spánku jednoduše zaspal. Procítl jsem s úlekem, vyděšený vyskočil z postele a kvapem zjišťoval, kolik je hodin. Zhrozil jsem se a rychle na sebe hodil pár svršků a popadl kulovnici. Venku nastartoval mašinu a uháněl, seč stačilo madlo plynového lanka. Přirtil jsem se na Podstránský průsek, na křižovatku, kde jsem nechával stát svoji motorku, a tady jsem ustrnul znovu. Polil mě ještě více studený pot! Stál zde trabant, poznal jsem, že je to postrk jednoho našeho zkušenějšího člena, pana Volka. Začínalo už svítat a já vidím zeleného mužíčka tak padesát metrů před sebou na pěšině, jak kráčí ve směru, kam i já mám v úmyslu se vydat.

Ve vzdálenosti asi sto padesát metrů od místa parkování byly postaveny dva posedy. Jeden vlevo, druhý vpravo od pomyslné stezky. Já měl namířeno na ten vpravo, tam jsem viděl, v uvozkách, svého jelena. Přišlápl jsem, chvátal, a stačil jsem kolegu dojít. Tiše jsem pozdravil a zeptal se, na kterou stranu či posed má namířeno. Když mi zašeptal, že půjde na ten po levé straně, spadl mi v tu chvíli doslova kámen ze srdce. Ne že bych někdy někomu v myslivosti, lovu i ostatním něco nepřál, to ne, ba naopak, ale v tu chvíli jsem byl zase blíž svému snu, vysněnému cíli. Již dvakrát jsem slyšel a jednou dokonce i viděl dobrého jelena právě na této straně, vpravo, a po těch útrapách od srpna jsem chtěl jít právě tam. Po kousku společné cesty jsme se rozešli, doslova potichu jsem pádil k žebříku a našlapoval při tom na špičky, jako vážený umělec Harapes. Byl také už nejvyšší čas. Rozednívalo se, a začínalo být poměrně zřetelně vidět i v lese.

Jen jsem vylezl po kolmém žebříčku mezi dvěma slabými kmeny smrků na provizorní posed a trochu, jak jen to šlo, se usadil, zaslechl jsem náhle silné zatroubení jelena, a to poměrně blízko ode mě. Troubení neustávalo a rychle se přibližovalo. Dokonce jednu chvíli slyším i nárazy paroží o sebe, zřejmě šlo o souboj dvou rivalů. A v tom okamžiku se to stalo! Z nedaleké houštiny do zarostlé paseky, kde byl řídký smrkový podrost, vycházejí postupně za sebou čtyři laně. Jdou ve vzdálenosti asi 80 metrů ode mne. Pozorují je a náhle, podstatně blíž k mému posedu, se ladně a pomalu vynáší v poklusu zdatný jelen. Dnes jsem však již připraven a držím v ruce kulovnici, kterou ihned zapírám do ramene a oko přikládám k puškohledu. Zcela jasně vidím paroží, hlubokou vidlici na pravé straně, a v mladickém duchu okamžitě usuzuji, že je to on! Jelen, kterého jsem zde viděl předešlou čekanou ráno, a je mi hned vše jasné. Je to on, chci a budu ho lovit. V tu chvíli už pracují možná všechny mé lovecké smysly, jen ne úplně rozum. Dostavuje se i jelenice a počíná třást celým mým tělem. Uklidňuji se a hlavou mi probleskne, že to nic není, že to odezní, že to tak má být, že je to správné. Vždyť ne nadarmo se říká, že kdo nezažije tento stav při lovu, není myslivec, ale pytlák.

Jelen lehce vyklusal do paseky. Držím jej v zorném poli puškohledu, táhnu s ním, a když jsem byl přesvědčen, že jej mám dobře v kříži a ten byl ustálen na jeho pleci, mačkám spoušť. Jelen náhle zrychlil, vyrazil, ani nevím, zda jsem zaznamenal nějaké jiné značení po výstřelu. Rychle, automaticky přebíjím, ale nemám již možnost k druhému výstřelu. I při přebíjení pozoruji stále jelena. Ten udělal jakýsi půlkruh, a v něm se vrací zpět, a někde v místě, kde jsem na něj vystřelil, padá a tam odkazuje. To jeho poslední lože je necelých padesát metrů od místa, kde sedím. Laně odbíhají. Za nimi ve stejné úrovni odbíhá ještě další, stejně silný jelen, kterého už však nedokáži přechytit. Zahlédl jsem jej pozdě. A nyní jsem se rozklepal na nejvyšší obrátky. Cítím, jak pod mýma nohama kmitá celý žebřík. Lovecká horečka je tu ve své plné kráse a síle. Třesu se jak osikové listoví ve větru, a nebere to žádného konce. Jen ten, kdo lovil jelena a obzvláště prvního jelena a prožil si něco podobného, tak jen ten ví, co jsem prožíval právě já. Nejsem opravdu delší dobu ničeho schopný, natož nějakého kontrolovaného pohybu.

Když mě tato slabost přechází, a je to po značně dlouhém čase, začínám logicky uvažovat a po chvíli pomalu slézám. Udělám pár kroků, a když se konečně dotknu matičky země, už u mě stojí kolega pan Volek a ptá se, na co že jsem to střílel. Začínám mu rychle a dost nahlas popisovat děj, který mi znovu prolétá myslí

od chvíle, kdy jsme se rozešli, až do tohoto okamžiku. Trochu se přitom i zklidním, a tak kráčíme oba k mému prvnímu ulovenému rekovi. Ten opravdu leží jen pár desítek metrů od posedu, ze kterého jsem na něj vystřelil. Můj pohled klouže samozřejmě jako první k paroží, k levé lodyze, která ční do vzduchu. Vidím tři nízké výsady v koruně a jsem přesvědčen, že je to on. Jen se mi zdá paroží poněkud slabší a kratší. Pravá lodyha je schována ve vysoké trávě a ještě pod větvemi nízkého smrku. Uchopím čnější lodyhu do ruky a zdvím hlavu zhaslého reka, abych viděl celou trofej. Ustrnul jsem pohledem, tělo zkamenělo! Byl to pohled jako do špatného snu! Druhá lodyha je o něco málo delší, mohutnější, a je však také ukončena větší a i silnější tříčlennou korunou. V tu chvíli je mi jasné, že jsem ulovil jiného, zřejmě bočního jelena, než toho, co jsem zde obeznal před dvěma dny. Okamžitě mi vyvstane v mysli druhý odbíhající jelen. Vykládám předchozí setkání s jelenem panu Volkovi, a ten mi odvětví, že nyní ho již na nohy nepostavíme. Ulamuji tedy větvičku z nejbližšího smrku, a vkládám ji do svíráku jelena jako poslední hryz, jako poctu svému prvnímu ulovenému rekovi z Podstráně. Pan Volek láme druhou, otírá ji v místě vstřelu na komoře, a na klobouku mi ji předává a rukou podáním mi přeje Lovu zdar. Odpovídám trochu nespěle Lovu zdar, a pociťuji, že jsem nějak naměkko a slabší v kolenou. Chvilí ještě tiše postojím u zhaslého jelena a vzdávám mu tichou poctu.

Pak začínám vyvrhovat svého prvního uloveného jelena, a až nyní oceňuji to, že zde kolega ze sdružení je. Vyvržení mi trvalo podstatně déle než v pozdějších časech. Ale záleželo mi tehdy

na tom? Prostě každý jednou začíná. Aroma a prk říjného jelena mi tenkrát, a ani dnes, nepřipadá jako nepříjemný pach, ale jako vůně patřící k lovu. Stále sám sobě a i nahlas opakuji, že to bude průšvih, že je to oboustranně korunový a ne moc starý jelen. Kolega se mě snaží uklidňovat i slovy, že kdo nic nedělá, nic nezkaží. To je sice stará pravda, ale na kuráži mi to rozhodně nijak nepřidává. Přehlušuje ji ale radost z úlovku. Trofej je to líbivá, a na prvního mého jelena i silná, i když z oboustranně korunového dvanáctěráka.

Dokončil jsem vývrh, jelena ještě vylíváme, a pokládáme zpět na pravý bok. Rozvíráme i zadní běhy, aby zvěřina větrala, a nedošlo k zapaření. A najednou si uvědomuji, že svítí krásně slunce a je nádherný den. Po značné době se vydáváme ke svým dopravním prostředkům, a cestou stále hovoříme o mém lovu. U zaparkovaných strojů se loučíme a já ještě jednou děkuji kolegovi za pomoc a morální podporu. Jedeme si každý svou cestou. Já uháním

na polesí, kde vedoucímu panu Semerádovi oznamuji, že si беру dovolenou a že jsem střílil jelena. Z kanceláře volám telefonem hospodáři panu Janáčkovi, popisuji ve stručnosti průběh lovu a jelena samotného, a zodpovídám jeho následné dotazy. Pak ujíždím hledat své kolegy lesníky. Marně, ti prostě nejsou nikde k zastížení. Jo, mobil by byl tehdy v takovéto situaci výhodou. Jak jsme to jen bez něj mohli tenkrát vydržet, vše zvládnout a ještě být spokojeni? Věřte mi, podstatně mladší zelení kamarádi, že to opravdu šlo, a že jsme byli šťastní. Ne, prostě jsem hajné nenašel!

Asi po hodině se vydávám k domovu, kde беру svého osmnáctiletého švagra Pavla. Ten se mnou často jezdívá do lesa a dnes je zaplatřpámbu doma. V duchu si ale pohrávám s myšlenkou, jak vytáhneme jelena ke dvě stě metrů vzdálené cestě, a jak ho odveze-me ve dvou na mé motorce do Hluboké. To zatím opravdu vůbec netuším a ani neřeším. Ale něco mi říká, že musím na Podstráň! Vždyť tam leží můj první ulovený jelen, musím přece k němu!

Za čtvrt hodiny jsme na cestě. Všude je až podezřelý klid. Zastavuji až na odbočce k posedu, sesedáme z motorky, a já uhním k jelenovi. Švagr „vlaje“ za mými zády, skoro nestíhá. Když jsem doklusal na místo, kde měl ležet jelen, ustrnu – dnes je to již po několikáté. Jelen je pryč. Nic zde není, a nebyť zde barva po vyvržení kusu a vývrh, tak bych řekl, že jsem spal, a že o tom všem, o lovu, jelenovi, kolegovi a všemu kolem, se mi jen krásný sen zdál. Chvilí zmatkuji, před švagrem ze mě padají různá slova a ty nejpodivuhodnější úvahy. Místy se i já sám sobě divím, a při tom pozoruji potutelné pohledy Pavla. Určitě pochyboval o mém zdraví a o mém lovu, ale posuďte, kdo by nezazmatkoval, když se mu jeho první ulovený jelen ztratí? Pak začínám pomalu reálně přemýšlet. Pouštím se vpřed a sleduji pobarvenou dráhu travinou, kudy byl jelen tažen. Samozřejmě, že se nejednalo o stopní dráhu z doby, kdy jelen barvil po výstřelu, ale šlo o cestu, kudy jelena někdo táhl po vyvržení. Zrychluji tedy, jdu s vysokým nosem jako ten nejlepší barvářský pes. Neomylně.

Když dobíháme k cestě na Podstráni, k té cestě, kde jsme před dvaceti minutami sesedli s Pavlem z motorky, a pohlédnu k té mé mašině, nevěřím vlastním očím. Jelen leží na cestě, kousek od motorky, a nad svým úlovkem stojí všichni čtyři kolegové hajní. Je tu Bedřich Vamborský, Jan Stražil, Josef Smejkal i Honza Kesner. Jsou sice rozesmátí, ale jak jsem se později dozvěděl, celá ta námaha jim přišla i líto. Nepodařilo se jim totiž dokončit celý jejich téměř pytlácký manévr. Teď mi ale všichni přejí upřímně Lovu zdar, a nijak nedramatizují to, že jelen není úplně tak akorát. Aniž by mi kamarádi něco sdělili, viděl jsem na nich a ve vzduchu cítil, že by se ještě něco mělo přihodit, nebo že ta jejich akce ještě není stále u konce. A můj instinkt byl správný a na místě. Jen náš včasný příchod na místo lovu a následný druhý dosled zabránily tomu, že pobarvená stopa neskončila právě tady, na silnici, či spíš cestě, na Podstráni. V té chvíli slyším chraplavý, bublavý zvuk našeho služebního Robura, a vzápětí jej i vidím. Řítí se po cestě, přijíždí k naší skupince, a za volantem poznávám koho jiného než pana Mikana. Ten má hubu od ucha k uchu, jak se směje.

Až nyní, po jeho příjezdu a vystoupení z vozu, se dozvídám, jak vše bylo vymyšleno, a jak se měly věci dále ubírat. Franta Mikan, řidič polesí, rozvázal každý den do práce zaměstnance. Tohoto rána přijel těsně po mém odchodu na polesí, kde já slavnostně oznámil, že si беру dovolenou, a sháněl jsem kolegy na případnou pomoc s právě uloveným jelenem. Vedoucí mu samozřejmě řekl, že jsem ulovil jelena, a že jsem právě odešel shánět někoho, kdo by mi pomohl s odvozem. Řekl mu i to, že jsem hledal hajné, ale

ti že jsou jistě neznámo kde v terénu. Frantovi Mikanovi se v hlavě zrodil náhle plán. Otočil se v kanceláři na podpatku, a pádil Roburem pro hajný. Samozřejmě! Měl o nich přehled, rozvázal je, a nebylo pro něho tak těžké, je najít. Postupně je nabíral po lese do auta, a naplánoval spolu s nimi tuto akci. Od vedoucího věděl i místo ulovení. Se znalostí terénu, a s lesním tohoto úseku, Honzou Kesnerem, nebyl problém místo samotné nalézt.

Vyložil je na silnici co nejbliž k místu, kde ležel jelen, a ti pak jak stopaři vyrazili na místo jim popsané. Vše muselo trvat jen krátce. Byli domluveni, že řidič se na konci průseku otočí, a počká, až jelena vytáhnou k cestě. Pak jej naloží, a odvezou. V plánu měli transport do nedaleké vesničky Hluboká, do místní hospůdky. Tady chtěli na můj vrub založit účet, a udělat mi útratu. Tady se také chtěli společně na můj účet bavit, a to nejen v konzumaci něčeho na zahřátí, ale hlavně v tom, jak si já, okradený, o jelena budu počínat. Popravdě, ještě chvilku a kolegům by to bývalo vyšlo. Podle mého názoru jsem na tom nakonec naopak relativně vydělal já. Chlapi mi ušetřili dřinu s tažením jelena, a měl jsem vyřešen problém s jeho odvozem. Je fakt, že mě nijak nešetřili, později při zápisu útraty na můj konzumní lístek, ale to by udělali i tak.

Uloveného jelena jsme tedy v lese společně naložili, a po převozu pověsili na kaštan u hospodáře pana Janáčka. V tu dobu nebyl sice doma, ale takový zde byl zvyk. My všichni jsme skončili v již zmíněné, v plánech únosu zahrnuté hospůdce. No a tady točila pivo právě manželka našeho mysliveckého hospodáře, paní Janáčková. Zpráva o ulovení jelena se rozletěla, a tak jsem velice rád

na naší oslavě přivítal i přítele Pepu Trtíka a další hosty. A vlastně jsem za jeho přítomnost byl později i vděčný, protože právě on mě ochraňoval při kárání našeho mysliveckého hospodáře. Samozřejmě, že i ten byl zván, a také se dostavil. Josefe, ochránče můj, ještě jednou díky za zastání, díky za obhajobu lovu mého prvního jelena! Pak jsme spolu se všemi přítomnými kamarády a kolegy prožili snad i pro ně příjemné odpoledne a vlastně celý večer. Jsem přesvědčen, že jsme důstojně zapili a oslavili mého prvního jelena. Rek z Podstráně, oboustranně korunový dvanáctěrák, je tedy mým prvním. Prvním jelenem, na jehož lov jsem čekal několik let,

a jehož lov jsem si musel zasloužit. A i když se mi nakonec nepovedl tak, jak bych si po chovatelské stránce přál, je to Podstránský rek. Jelen z naší tvrdé, ale malebné a krásné Vysočiny.

Kolegové, ještě jednou díky a Lovu zdar!

Můj druhý, nejvíce červený

Hnedle v dalším roce 1990 jsem lovit jelena pochopitelně nemohl, ale snažil jsem se opět aktivně provozovat myslivost, abych se dostal do pořadí na rok další, a taky proto, že mě myslivost opravdu chytla za srdce. V tomto porevolučním, nádherném roce, roce plném euforie, neskutečné svobody s velkým S, jsme měli možnost, dle jarního sčítání a následně plánu lovu, lovit v našem mysliveckém sdružení sedm jelenů. Rok utekl jako voda, a jen jednomu z možných uchazečů se tento krásný vrcholný lovecký zážitek, jakým bezesporu lov jelena je, podařilo uskutečnit a naplnit.

Byl to lesní a dobrý chlap, pan Bedřich Vamberský, který 6. srpna složil mistrnou ranou nerovného desateráka v mýťáku na Bahnech. Byl nejtěžším uloveným jelenem v historii lovu vysoké v rámci lesní správy Ransko. Vážil vyvržený, bez hlavy a běhů, úctyhodných 168 kilogramů. Mělo na to jistě vliv i to, že byl sloven ještě před říjí, ale i tak je zatím nejtěžším uloveným jelenem dodnes. Tím, že byl jediný, byla situace v našem mysliveckém sdružení vcelku zvláštní. Vlastně jako ten rok celý, i celá jelení říje. Jeleni troubili a netroubili, každý měl u sebe dva až tři kusy holé, které zde stálo neskutečné množství. Jistě okolo osmdesáti kusů. Mohlo se i zdát, že do říje a k laním se dostávali i jeleni mladší. V důsledku velkého množství holé a teplého počasí v říji neměli jeleni potřebu ani nutnost troubit.

Až s odstupem času jsem pochopil, nebo se domnívám, že jsem to pochopil správně, a byl jsem v tom utvrzován při nálezech a porovnávání najitých shozů, že silný dospělý jelen je schopen říjet a uspokojit nesčetné až neskutečné množství říjních laní. Je to prostě „chlapák“. Mladší a slabší jeleni jsou jen jakýmsi křovím hrajícím divadýlko, a jejich bázeň a respekt ze silného soka je nutí být v uvozovkách jen jakýmsi přihlížejícími ministranty, bočními jeleny, krejčíky či jak je v myslivecké mluvě nazýváme. Já říkám, že jsou i exhibicionisty. Hodnocení shozů a přítomných hlavních jelenů, i s odstupem času třiceti let v naší honitbě, jsou toho důkazem. Stále stejná opakující se linie, a tak to skutečně v přírodě

a živočišné říší je. Přežívají a rozmnožují se jen nejsilnější jedinci. Nic to však neměnilo na tom, že ten rok v říji nebyl v naší honitbě uloven ani jediný jelen.

Nezadržitelně se blížil konec roku a na třiadvacátého prosince je naplánována naháňka na černou zvěř. Ráno se scházíme na půl desátou na křižovatce u Jezírek. Dnes je zde pomník k výročí znovuzaložení Lesního družstva obcí Příbyslav. Několik určených členů našeho mysliveckého sdružení provádí obeznávání, protože je poměrně dobrá obnova. Včas se propocení scházejí na místě srazu, a předávají své poznatky hospodáři panu Janáčkovi. Někteří si jsou naprosto jisti a někteří naopak vůbec. Zhruba okolo desáté je proveden nástup, kde hospodář dává pokyny k odlovu černé zvěře. Lovíme pouze sele a lončáka a zákonem povolenou škodnou. Vzhledem k tomu, že nemáme splněný odlov vysoké, může se dnes lovit i vysoká holá a jelen první věkové třídy. Pro zúčastněné je to velice zajímavé a povzbudivé, protože se to v našem mysliveckém sdružení moc nenosí, což je z hlediska zákona jediné správně. Možná, že i zde sehrál svoji roli první porevoluční, opravdu krásný rok.

První leč se obstavuje, takzvaná pětasedesátka. Kouzelná lokalita, když svítí sluníčko, mrzne a je relativně suchá zima. Jsou zde houštiny i paseky zarostlé vysokou, v tomto období již pochopitelně suchou trávou, kde se zvěř v takovýchto dnech ráda zdržuje, zaléhá a vyhřívá se. Závodčí a jmenovec Vašek Mach mě staví na samý kraj či roh této leče. Směrem k Černé silnici mám volný

prostor, a mohl bych zde střílet i na větší vzdálenost. Dostavuje se můj osobní pocit, že jsem s tímto štonem, určeným střeleckým místem, spokojen. Nevím jak vy, ostatní zelení kamarádi, ale někdy, když mě závodčí postaví, nabývám dojmu, že zde jsem úplně zbytečný. V takovém případě si kladu otázku, co zde vlastně dělám? Je mi však jasné, a jelikož dnes i často závodčího dělám, že zde prostě někdo stát musí. Jindy však cítím v podvědomí, že tu nějaká naděje je, a v člověku lovcí se rozhostí klid a pohoda. Vždy je to však ohromný kus štěstí a tak trochu náhoda, když vám

zvěř dobře přijde, a vy štěstí k lovu máte. Ale vím, že všechna, jak dobrá, tak ta méně dobrá místa při takovýchto akcích musí být zastoupena.

Nyní zde však takový dobrý pocit mám, tak ještě jak ho využiju, a co s ním udělám, si v duchu říkám. Po odchodu závodčího a ostatních lovců nabíjím zbraň, dávám si znamení přes roh lesa s kolegou vedle, který stojí tak o sto metrů dál, abychom o sobě věděli. Odhrnuji nohama sníh v místě, kde budu nejméně hodinu stát, beru do pohodlného podnosu, ale do ruky zbraň, a začínám vnímat najednou skoro hmatatelné ticho. Nemám rád v uvozovkách ty lovce, co si dají zbraň na rameno, anebo si ji opřou ke stromu opodál. Takovýto lovec, dle mého možná blbého názoru, zneužívá úsilí myslivců, lesáků či ostatních. Všech těch, kteří obeznávají, závodčích i honců. V takovémto postoji nejsou schopni včas zareagovat na blížící se lovnou zvěř, natož pak třeba na lišku, která při sebemenším zaváhání či pohybu lovce z leče uniká, a odchází již při jejím obstavování. Lov pro mě vždy začíná v okamžiku, kdy mě je závodčím přidělen štont.

Honci do této leče vycházejí naproti nám, a zhruba za tři čtvrtě hodiny je začínám slyšet. Ještě více zbystrím smysly, a najednou úplně zřetelně zaslechnu hlas honce, Honzíka Strašila mladšího, který křičí: Jelen jelínek dopředu. Uvědomuji si zcela naplno, že při směru tlaku honců je to místo, kde stojím i já. Kontroluji v duchu zbraň, se kterou se mé prsty či ruce, ve kterých ji držím, plně sžívají. A v ten moment již zaznamenávám pohyb v leči. Zpozoruji kus vysoké, a i na tu dálku mi něco říká, že je to již zmíněný a hlášený

jelen, jelínek. Honci jsou už podle hlasů poměrně blízko, takže si rozhodně nemohu dovolit střílet do leče. Najednou opravdu na značnou vzdálenost vychází na Machův průsek jelen, na tu vzdálenost opravdu jelínek. Zastaví na jeho okraji a rozhlíží se. Paroží má krátké, žádné koruny nevidím, i ve zvěřině je slabší, ale jde sám, což by naopak mělo značit, že to není žádný mladík, jakým jsem však podle svých pocitů stále já. Ale všichni víme, co vše se může v leči stát, a pakliže dobře pracují i psi, muže se oddělit samotný kus od tlupy, muže se stát ledacos.

Zdvihám kulovnici, máčkám a přitahuji ji do ramene, kontroluji paroží, které se mi na tu vzdálenost jeví v tehdejší kukátku, puškohledu 4 x 20, opravdu krátké, odstřelové, nízké, nijak silné. Posazuji tedy kříž puškohledu na pomyslnou komoru, a jak mám ve zvyku, opatrně ale jistě mačkám spoušť, která není opatřena napínáčkem. Po výstřelu se jelen i na poměrně velkou vzdálenost láme v ohni, a zůstává ležet. Okamžitě přebíjím, ale není proč. Za malou chvíli po mém výstřelu, kdy se najednou kolem rozhostí ticho, vycházejí z leče honci. Ti blíž mě se ptají, na co kdo střílel? Byla to jediná rána, mimo improvizace pár brokových výstřelů uvnitř leče. Ti vzdálenější ode mne se shromažďují u ležícího, mého druhého uloveného jelena, kterého však já ještě nevidím. Začíná se mnou třást lovecká horečka, protože sled událostí jí zatím nedal dost dobře prostor propuknout. Vyrážím spolu s pár honci k jelenovi, kam postupně přicházejí všichni ostatní, a mezi posledními i náš myslivecký hospodář. Když dojdu, a mám nakrokovanou, změřenou vzdálenost 250 kroků, zjišťuji, že je to sice asi jelen na konci

první věkové třídy, tedy potud dobře, ale není tak slabý, i když kratší, přesto nadějný s tupými konci výsad, jednostranně korunový dvanáctérák.

Jsem obklopen dosti mysliveckými kamarády a kolegy, kteří mi začínají přát Lovu zdar. Opadá má trochu nic moc nálada, když vidím zhaslého reka z pětašedesátky. Lámu větvičku z blízkého smrku, a dávám mu poslední hryz. Poté začínám přijímat gratulace spojené s podáním ruky a odpovědí Lovu zdar. Nakonec mi přeje bez velkých výtek i sám hospodář, který má ulomenou rovněž smrkovou větvičku, kterou otírá o vstřel, a při přání Lovu zdar mi ji předává na čepici, jako úlomek, který si dávám za klobouk. Vzhledem k tomu, že je to letos druhý, a s odstupem času i poslední jelen dnes i letos ulovený v našem sdružení, tak mi v tomto kolektivu můj prohřešek proti správnému odlovu vysoké trofejové vcelku v klidu prošel. V ten den se nám už jinak moc nedařilo. Po této leči se obloha zatáhla, a začalo dost hustě sněžit. A po další byla lovecká akce ukončena. Asi ve čtyři odpoledne se nás většina dostavila kam jinam než do hospůdky v Hluboké, kde jsme na můj účet i tento můj královský úlovek snad náležitě a s poctou oslavili, a lovecký den slavnostně ukončili.

Nicméně po výstavě trofejí v březnu v následném roce, kde dostal tento můj jelen po právu velký červený bod, jsem byl pozván ke kárnému vytykácímu řízení na ČMMJ ve Žďáru nad Sázavou.

Zde mi byla za nesprávný odlov udělena pokuta 500,- Kč. Dnes úsměvná částka, tenkrát však víc než čtvrtina mého měsíčního platu. Přijal jsem tento trest bez reptání, neboť jsem si byl svého prohřešku vědom. Trofej a lovecký zážitek mi však zůstaly. Jak už nadpis naznačuje, je tento můj druhý ulovený jelen opravdu nejvíce nadějný ze všech mých doposud ulovených jelenů, proto jelen nejvíce červený. Teď jsem vám, trochu na svoji obhajobu, uvedl, za jakých okolností jsem ho ulovil, a jak jsem za to byl i potrestán. V duchu si říkám dost, a příště to již musí odstřelový jelen být.

Jelen ulovený v roce 1948

V prosinci v roce 1948 jsem byl malý, osmiletý kluk. Vyrůstal jsem jako druhé dítě mezi čtyřmi sourozenci v rodině lesníka, zapáleného a vzdělaného myslivce. Uběhly teprve tři roky od skončení hrůz druhé světové války, a všichni si mysleli, že už se nemůže nic podobného, ani třeba v jiné podobě, opakovat. Mýlili se... Přišel Vítězný únor, a po něm zestátňování, likvidace úspěšných podniků a podnikatelů, rozkulačování a vystěhovávání celých nepohodlných rodin, zemědělců, popravy, žalářování a osočování poctivých lidí třeba jen proto, že chodili do kostela, že měli svůj názor...

A najednou se začalo mluvit o likvidaci lesních družstev. Vždyť lesní družstva byla úspěšná, ale nebyla státní, lépe hospodařila, ale jejich status nebyl po chuti a vymykal se nalinkované podobě všeho státního. Co úsilí, nervů a bezesných nocí stálo za snahou zástupců obcí v představenstvech družstev, personálu a čelných představitelů lesních družstev udržet je, a mít možnost hospodařit „na svém“, dobře, ale „po svém“.

Z toho všeho jsem vlastně nic nevnímal. Jen občasné útržky hovorů dospělých se donesly k mým klukovským uším, a jen malým částem z nich jsem rozuměl...

Těch prvních pár řádků jsem napsal jen proto, abych přiblížil atmosféru, v jaké probíhalo setkání a lov – natlačka na jelení zvěř

dne 12. 12. 1948 na polesí Staré Ransko, Lesního družstva Přibyslav, kam tatínek mě s mým starším bratrem vzal s sebou. Vozový park přijíždějících hostů byl odpovídající té době – Škoda Populár, Praga Lady, Praga Alfa s generátorem na dřevoplyn na zadním nárazníku, Tatra 57 a Aero Minor. Jaký to zážitek pro nás kluky!

Byli pozváni a sešli se tam lovečtí hosté, přátelé – MUDr. Krajina z Chotěboře se synem, Ing. Novák s chotí z Hradce Králové, JUDr. Spurný a JUDr. Pražák z Prahy, oba pánové z Ústřední rady družstev, lesmistr Weingartl, vedoucí pily Sativa, a. s., ze Ždírcce n./D. pan Alfons Vondráček, personál lesního družstva – ředitel lesního družstva, náš tatínek, hlavní účetní pan Pecen, účetní pan Smutný, adjunkt pan Čihulka, polesný pan Jan Mísař a hajní z polesí Staré Ransko, pánové Janáček z Peršíkova, Votava ze Slavětína, Mach z Hluboké, Kesner i honci z okolí Starého Ranska. Všichni byli plni očekávání, jaké leče jsou připraveny, bude-li v nich zvěř, vydrží-li počasí...

Stáli jsme na uzavřeném dvoře polesí, venku hezky mrzlo, sněhu byl poprašek a už už vykukovalo sluníčko. Pánové se vítali, povídalo se a vše lovcům, personálu i hostům přispívalo k dobré náladě. Ze dvora polesí odvezl návštěvníky pan Fajman nákladním autem Praga RN („erenou“), kde byly na ložné ploše instalovány dřevěné lavice, po silnici k rybníku Řeka. Tam byl zahájen hon, a dál už se chodilo celý den pěšky.

První dvě leče ve stoupání podél silničky směrem k Jezírkům proběhly poměrně hladce a rychle, zvěř nebyla vytlačena, nebo nebyla v lečích vůbec, i když hajný Kesner hlásil u „raportu“, že určitě zvěř v plánovaných lečích je, při ranním obeznání lečí tam prý byly stopy patrné. Protože nebyla obnova, nový sníh nepřípadl a starý sníh se stopami zvěře nebyl dostatečně vypovídající, nebylo možno se divit, že informace o zvěři nebyly aktuální, nebo byly „mysliveckou latinou“? A pak byla svačina. A zase se

hodně povídalo, tak jak je to mezi přáteli myslivci vždy, když se sejdou. Co všechno se za dobu svačiny prohovoří... Hořel ohýnek a opékaly se buřty – na tehdejší dobu pro nás kluky nebývalá laskomina, a možná i nějaká ostřejší „tekutina“ kolovala mezi hosty. To však my kluci nevnímali. Převažoval v nás lovecký zápal.

Víc ale byl mezi lovci, kde rezonovala nová a čerstvá zpráva hajného Janáčka z Peršíkovské hájenky, že za křížovatkou U Jezírek,

směrem k místu, kde se začal budovat Podhorský rybník, jsou obeznány čerstvé stopy několika kusů vysoké zvěře. To tehdy v oněch místech, ani u blízkých Jezírek, ještě „nečmouchali“ geologové, kteří se tam později snažili objevit zbytky barevných kovů. V minulosti byla totiž v oněch místech i širokém okolí prováděna divoká těžba různých kovových rud, a pozůstatky po této činnosti jsou patrné dodnes. Propadlá důlní dílka a chodby jsou zatopené vodou, vzájemně jsou propojené, a vznikla jezírka, která jsou svou scenerií neodmyslitelnou perlou této části Raneckého polesí a Vysočiny.

Co krásných vzpomínek se váže k oněm místům u Jezírek. Lesní družstvo totiž u největšího jezírka nechalo postavit maličkou dřevěnou chatu. V ní se dalo krásně prožívat prázdninové dny... To je ale jiné povídání. A tak se ve vzpomínkách zpět vrátím k honu. Vzpomínání se mi vybavuje, jako by mezi dneškem a tehdejším dnem nebylo oněch 69 roků! Jako by vše bylo včera...

Urychleně se končila svačina, rychlejším krokem šel téměř mlčící průvod lovců po silniče až na křižovatku. Na místo, kde se křížila asfaltová silnička „Černá“ s tehdy nebezpečnou lesní silničkou, vedoucí směrem k Havlíčkově Borové, kolem rozestavěného rybníka Podhorského. Kolmo k ní vedla lesní cesta k Janáčkově hájence u Peršíkova. Tam u té křižovatky se průvod zastavil, polesný Misař obhlédl počet a stav lovců a honců, krátce zavelel, vysvětlil záměr, jak bude leč obestavěna, a pak posílal jednoho střelce vlevo, druhého vpravo, a každému připomněl, že musí být obestavení leče provedeno potichu, zvěř by jinak byla vyrušena, zrazena a odešla

by. Já jsem šel s tatínkem, bráška šel s jiným lovcem, myslím, že s panem Čihulkou, adjunktem z ústředí lesního družstva. To napětí, ta pro mě nekonečná cesta kolem nádherných hustých smrkových houštin, až se konečně před námi jdoucí myslivec, pan MUDr. Krajina, zastavil, rukou dal znamení, že už dál nepůjde, protože má před sebou jdoucího lovce na stanovišti, myslivecky „na štontě“, a my si tak mohli také hledat vhodné místo, příhodné k možnému lovu. Já se krčil za mohutným smrkem, oči sledovaly každý pohyb, kam jen jsem mohl dohlédnout. Za námi šel další lovec, Ing. Novák s paní, a i oni už také stáli. Najednou bylo ticho jako v kostele. Nikdo se nepohyboval, nemluvil, nešeptal – nic nerušilo posvátné a nádherné lesní ticho, jež se rozhostilo. Přes houštiny, na křižovatce, v místě, odkud jsme byli rozposíláni p. Misařem. To už honci natáhli svoji řadu a šli pomalu houštinami. I oni byli upozorněni na nutnost pohybovat se v leči potichu, jen tu a tam zalomit větvičku, klepnout do stromu, jen žádný křik, žádné plašení předpokládané zvěře v leči.

A pak to přišlo! V dálce, z houštiny před námi, se ozvalo volání honců „Zvěř v leči“, a téměř současně s ním se proti nám začaly mezi stromy objevovat siluety asi tří, čtyř kusů jelení zvěře. Siluety zmizely v houštině a z ní bylo slyšet lámání větví a stupňovalo se napětí. Alespoň já to tak vnímal. Úžasně. A najednou vidím – zvěř... Ven ale vyšel jen jeden kus, jelen! Osmerák. On ale nevyšel, vyběhl, a přímo si to namířil na nás, na tatínka a mě, my stáli, cca 50 metrů od okraje houštiny, kryti silným smrkem. Pak se jelen mírně stočil, možná nás uviděl, možná viděl naše sousedy, to se

už nikdy nedozvíme. Pravdou ale je, že ještě zrychlil, když nás, pomyslnou řadu lovců, míjel ve vzdálenosti maximálně 40 kroků. To už ale tatínek nevydržel, být jako socha a v klidu, naopak, rychle si opřel kulovnici o strom, a zamířil na běžícího jelena. Padla rána, a vystřelená kulička mířila přesně na něj, a byla rychlejší, než byl jeho útěk.

Jelen se zlomil „v ohni“. Téměř současně, ale přece jenom se znatelným zpožděním, padla ještě jedna rána, od našeho souseda – to on už ale „v zápalu boje“ nemohl zabránit výstřelu, přestože už byl jelen uloven. A myslivecké pravidlo říká, že první kulová rána platí. Úspěšný lovec byl jasný. Tatínek. Za malou chvilku padly nedaleko od nás asi dva či tři výstřely. Bylo to od nás asi přes tři lovce a ulovili tam ještě jednu laň, ale pro mě v tu dobu už vlastně nic jiného neexistovalo. Nedaleko ode mě ležel jelen! A já na vlastní oči viděl ten kouzelný lov. Co všechno se mi honilo hlavou. Byl jsem průběhem celého dne, společností lovců, myslivců, atmosférou lovu a nádherou lesa úplně uchvácen, okouzlen! Stál

jsem, přimáčknutý ke stromu, očima sledoval to nádherné představení, a v duchu se utvrzoval v tom, že budu také lesníkem, myslivcem. Že lesařina, myslivost, bude pro mě tím nejkrásnějším povoláním, tím nejkrásnějším odskočením od starostí všedních dnů. A to se mi splnilo, mírou vrchovatou naplnilo, a zůstalo mi po celý život... Děkuji tatínku, kamarádi lesníci a všichni myslivci, lovečtí přátelé.

Leč i celý hon byl ukončen, přišli ostatní lovci, gratulace, fotografování účastníků – originální fotografii přikládám, a vůbec jsem v tu dobu nevnímal, že sedím na jelenovi jako na kozlíku... Potom ale byl přesun do Ždírcy nad Doubravkou (až později byla Doubravka přejmenována na Doubravu) do restaurace u nádraží, u Fetrů. My kluci, plni dojmů, jsme byli však již na cestě domů, do Přibyslavi.

Příběh, který pan Ing. Bezpalec zažil, když kluk byl, a nyní ho napsal.

